وزارت کشور
استانداری قزوین
وزارت کشور
سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور
شنبه‌های آموزشی
۳۰ آبان ۱۴۰۵
21 November 2026
۱۱ جمادی الثانی ۱۴۴۸
ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا
آموزه های اقتصادی و سرمایه گذاری
شماره ۱۴۷

حمل و نقل بین المللی کالا در اقتصاد(بخش چهارم)

اصطلاحات رایج در حمل و نقل بین‌المللی

در دنیای امروز، حمل و نقل بین‌المللی نقش اساسی در تجارت جهانی ایفا می‌کند. برای ارتباط موثر و انجام معاملات بین‌المللی، آشنایی با اصطلاحات حمل و نقل بین‌الملل ضروری است. این اصطلاحات که به‌عنوان زبان مشترک تجارت شناخته می‌شوند، به کاهش سوءتفاهم و تسهیل فرایندهای حمل کمک می‌کنند. آگاهی از اصطلاحات رایج در حمل و نقل بین‌المللی نه‌تنها در مذاکرات تجاری مؤثر است، بلکه از هزینه‌های اضافی و تأخیرات ناخواسته نیز جلوگیری می‌کند.

این اطلاعات می‌تواند به شرکت‌ها و افراد فعال در حوزه‌های تجاری کمک کند تا خدمات خود را بهینه کنند و با اطمینان بیشتری از خدمات حمل دریایی و حمل کانتینری استفاده نمایند.

اینکوترمز(Incoterms)

اینکوترمز مجموعه‌ای از قواعد بین‌المللی است که وظایف و مسئولیت‌های خریدار و فروشنده را در فرایند حمل‌ونقل مشخص می‌کند. هر کدام از این قوانین، تعهدات طرفین را از لحظه تحویل کالا تا مقصد نهایی مشخص می‌نماید.

***اینکوترمز در کاهش اختلافات بین طرفین و جلوگیری از سوءبرداشت‌ها نقش بسزایی دارد و به‌عنوان یکی از اصطلاحات حمل و نقل بین المللی به انگلیسی بسیار پرکاربرد است.**

برخی از انواع اینکوترمز که در حمل‌ونقل بین‌المللی رایج هستند برای تسریع و تسهیل امور ضروری است. در ادامه برخی از مهم‌ترین این اصطلاحات معرفی شده‌اند:

- **FOB (Free on Board)**: فروشنده کالا را تا بندر کشور مبدا حمل کرده و پس از بارگیری، مسئولیت آن به خریدار منتقل می‌شود.

- **CIF (Cost, Insurance, and Freight):** فروشنده هزینه حمل و بیمه را تا مقصد نهایی پرداخت می‌کند، اما ریسک از لحظه بارگیری به خریدار منتقل می‌شود.
- **DAP (Delivered at Place):** فروشنده مسئول تحویل کالا در محل تعیین‌شده خریدار است و تمام هزینه‌های مربوط به حمل را می‌پردازد.
- **(Bill of Lading) بارنامه:** بارنامه سندی است که اطلاعات مربوط به حمل کالا، مبدا، مقصد و شرایط حمل را ثبت می‌کند.
- **(Freight Forwarder) شرکت فورواردر:** شرکت‌هایی که به‌عنوان واسطه بین صاحب کالا و شرکت‌های حمل‌ونقل فعالیت کرده و تمامی مراحل حمل را مدیریت می‌کنند.
- **ETA (Estimated Time of Arrival):** زمان تقریبی ورود محموله به مقصد.

این اصطلاحات نه‌تنها در اسناد رسمی استفاده می‌شوند، بلکه در خدمات حمل دریایی و حمل کانتینری نیز کاربرد گسترده‌ای دارند. با شناخت این اصطلاحات، شرکت‌ها می‌توانند قراردادهای حمل دریایی بهتری تنظیم کرده و از خدمات حمل کانتینری به شکل بهینه‌تری استفاده کنند.

- **Container(کانتینر):** واحدی استاندارد برای حمل کالاها به‌صورت ایمن در مسیرهای طولانی.
- **TEU (Twenty-foot Equivalent Unit):** واحدی برای اندازه‌گیری ظرفیت کانتینری که معادل یک کانتینر ۲۰ فوتی است.
- **Demurrage(دموراژ):** هزینه‌ای که به دلیل تأخیر در تخلیه یا تحویل کانتینر در مقصد دریافت می‌شود.
- **FCL (Full Container Load):** حمل یک کانتینر به‌طور کامل توسط یک مشتری.
- **LCL (Less than Container Load):** حمل کالاهای مختلف در یک کانتینر مشترک.
- **Cargo Manifest :** لیستی از تمامی کالاهایی که در یک کشتی یا هواپیما حمل می‌شود.
- **وزن خالص (Net Weight):** وزن واقعی کالا بدون محاسبه بسته‌بندی.
- **حجم کالا (Volume – CBM):** حجم فضای اشغال شده توسط کالا.
- **بارج (Barge):** شناور بارج یک شناور تخت‌بدنه است که برای حمل ایمن و کارآمد بارهای سنگین در مسیرهای رودخانه‌ای و آبی کم‌عمق طراحی شده و با ظرفیت ۱۵۰۰ تن و ابعاد استاندارد ۱۹۵ فوت × ۳۵ فوت، امکان جابه‌جایی بارهای حجیم و پروژه‌ای را فراهم می‌کند.
- **DDO:** تحویل کالا با پرداخت تمام هزینه‌ها و حقوق گمرکی توسط فروشنده معمولاً اشتباه تایپی برای DDP است.
- **Door to Door:** خدمات حمل‌ونقل کامل از درب مبدأ تا درب مقصد.
- **DDU :** تحویل کالا در مقصد بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی توسط فروشنده.
- **Drawee:** طرفی که مسئول پرداخت وجه اسناد تجاری (مثل برات) است (معمولاً بانک خریدار).
- **Delivery order:** ترخیصیه یک سند است که توسط شرکت حمل و نقل یا نماینده کشتیرانی صادر می‌شود و اجازه می‌دهد کالاهایی که در بندر یا انبارها نگهداری می‌شوند، به مالک اصلی یا نماینده قانونی آن تحویل داده شود.

- **Export Permit:** مجوز رسمی دولت برای صدور کالاهای خاص.
- **ETD:** زمان تخمینی حرکت کشتی/کالا از مبدأ.
- **Free trade zone:** منطقه ویژه تجاری با معافیت یا کاهش عوارض گمرکی.
- **Gross weight:** وزن کل کالا به همراه بسته‌بندی.
- **Groupage:** ترکیب محموله‌های کوچک چند فرستنده در یک کانتینر.
- **Import license:** مجوز قانونی برای ورود کالاهای خاص به یک کشور.